

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ:

- Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη
- Τον Υπουργό Εξωτερικών, κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη
- Τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, κ. Νικόλαο Δένδια
- Τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Θεόδωρο Λιβάνιο
- Την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα. Σοφία Ζαχαράκη
- Τον Υπουργό Υγείας, κ. Άδωνι Γεωργιάδη
- Τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, κ. Μιχάλη Χρυσοχοΐδη
- Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρίστο Δήμα
- Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου
- Τον Υπουργό Ανάπτυξης, κ. Παναγιώτη Θεοδωρικάκο
- Την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κα. Νίκη Κεραμέως
- Τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κ. Γεώργιο Φλωρίδη
- Την Υπουργό Πολιτισμού, κα. Στυλιανή Μενδώνη
- Τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, κ. Αθανάσιο Πλεύρη
- Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα. Δόμνα Μιχαηλίδου
- Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα
- Την Υπουργό Τουρισμού, κα. Όλγα Κεφαλογιάννη
- Τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Δημήτριο Παπαστεργίου
- Τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, κ. Ιωάννη Κεφαλογιάννη

Αθήνα 1-8-2025

ΘΕΜΑ: «Η διεύρυνση της εφαρμογής της Ρήτρας Δίκαιης Μετάβασης, όρος κοινωνικής δικαιοσύνης, συνοχής και ανάπτυξης για τις περιοχές σε απολιγνιτοποίηση»

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί,

Ο εθνικός στόχος της μετάβασης σε φιλικότερες για το περιβάλλον πηγές ενέργειας, σε εναρμόνιση με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την κλιματική ουδετερότητα και την «Πράσινη Συμφωνία», παράλληλα με την επιβολή και τη σταδιακή αύξηση του τέλους ρύπων, που κατέστησε μη ανταγωνιστική την ένταξη των λιγνιτικών σταθμών στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, οδήγησαν στη συρρίκνωση της λιγνιτικής δραστηριότητας, γεγονός που επέφερε σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες στη Δυτική Μακεδονία και ιδίως στην ΠΕ Κοζάνης, δεδομένου ότι αποτέλεσε επί δεκαετίες την οικονομική ατμομηχανή, με επίδραση περίπου στο 40% στο τοπικό ΑΕΠ.

Με στόχο τον αναπτυξιακό μετασχηματισμό των περιοχών σε απολιγνιτοποίηση, η κυβέρνηση εκπόνησε και έθεσε σε εφαρμογή το Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης, με εξασφαλισμένους εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους, για την ενίσχυση των παραγωγικών δυνατοτήτων τους, την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ουσιαστικά, η **Δίκαιη Μετάβαση** αποτελεί το αντιστάθμισμα της **Απολιγνιτοποίησης**. Εντούτοις, 5,5 χρόνια μετά την έναρξη του σχεδιασμού, τα θετικά αποτελέσματα της πρώτης δεν έχουν ακόμα φανεί, αφού δεν έχουν ολοκληρωθεί οι σχετικές παρεμβάσεις, ενώ οι αρνητικές συνέπειες της δεύτερης είναι έντονες και ορατές, δεδομένου, μάλιστα, ότι πρακτικά αυτή ξεκίνησε πολύ νωρίτερα, από το 2010 περίπου.

Για την κάλυψη του κενού ανάμεσα στις δύο αντίρροπες αυτές διαδικασίες, η κυβέρνηση αποφάσισε την καθιέρωση της **Ρήτρας Δίκαιης Μετάβασης**, η οποία ουσιαστικά αξιώνει την ειδική μεταχείριση των περιοχών σε μετάβαση από το κάθε υπουργείο, κατά την υλοποίηση των τομεακών πολιτικών του. Πρόκειται, δηλαδή, για ρήτρα προσαύξησης των κατανομών για τις πληττόμενες περιοχές, με τη μορφή της προτεραιότητας, της επιπλέον οικονομικής ενίσχυσης, της υλοποίησης στοχευμένων έργων ή δράσεων κλπ.

Η Ρήτρα Δίκαιης Μετάβασης υιοθετήθηκε από την Κυβερνητική Επιτροπή ήδη από το 2020, ενώ μάλιστα στις 3-9-2020 απευθύνθηκε σχετική πρόσκληση προς τα υπουργεία από τον τότε Πρόεδρο της Διυπουργικής Επιτροπής για τη Δίκαιη Μετάβαση, και ήδη Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και Υπουργό Επικρατείας, κ. Χατζηδάκη, για την ενσωμάτωσή της στον

σχεδιασμό και στο νομοθετικό τους έργο, μέσω ρυθμίσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη στις περιοχές αυτές.

Πράγματι, έκτοτε, ευάριθμες διακριτές πολιτικές, διαφόρων υπουργείων, εδράσθηκαν στη Ρήτρα Δίκαιης Μετάβασης, με ουσιαστικό θετικό αντίκτυπο για τους κατοίκους της ΠΕ Κοζάνης, όπως:

- Η αναγνώριση εντοπιότητας στους κατοίκους της ΠΕ Κοζάνης στους διορισμούς στο Δημόσιο, για θέσεις που προκηρύσσονται μέσω ΑΣΕΠ και ακολούθως η χορήγηση ενισχυμένης μοριοδότησης.
- Η αυξημένη παροχή σχολικών γευμάτων σε σχολικές μονάδες όλων των δήμων της ΠΕ Κοζάνης.
- Η χορήγηση επιδόματος θέρμανσης και για τους χρήστες της τηλεθέρμανσης.
- Η ειδική πρόβλεψη για την περιοχή σε πρόγραμμα «Εξοικονομώ-Αυτονομώ» του ΥΠΕΝ.
- Η κατάταξη όλων των Κέντρων Υγείας της ΠΕ Κοζάνης στην Α κατηγορία των κινήτρων για την προσέλκυση γιατρών στις δομές του ΕΣΥ.
- Η συμπερίληψη της ΠΕ Κοζάνης στο Καθεστώς Περιοχών Ειδικής Ενίσχυσης στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο (2025).
- Η χορήγηση επιδόματος απομακρυσμένων και παραμεθορίων περιοχών σε περίπου 6000 δικαιούχους, διοικητικούς υπαλλήλους που εργάζονται στις πόλεις της Κοζάνης και της Πτολεμαΐδας.
- Η πρόβλεψη προσαυξήσεων σε προσκλήσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.
- Η υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων απασχόλησης από τη ΔΥΠΙΑ για τις περιοχές σε απολιγνιτοποίηση, με αυξημένη ενίσχυση για επιχειρήσεις που είχαν υψηλή εξάρτηση από τη λιγνιτική δραστηριότητα.

Ενώ, υπήρξαν και άλλες τομεακές παρεμβάσεις για την άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων της απολιγνιτοποίησης.

Παρόλα αυτά, η ΠΕ Κοζάνης εξακολουθεί να εμφανίζει από τους υψηλότερους δείκτες ανεργίας, έντονη δημογραφική συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού, αλλά και αναπτυξιακό έλλειμμα σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, ενώ δεν έχουν ακόμα εγκατασταθεί στην περιοχή επιχειρήσεις που θα δημιουργήσουν ικανές σε αριθμό και καλά

αμειβόμενες σταθερές θέσεις εργασίας. **Αντίθετα, τους επόμενους μήνες, το κλείσιμο των λιγνιτικών σταθμών που είναι ακόμα σε λειτουργία, θα σημάνει την απώλεια και άλλων θέσεων εργασίας.**

Για τους παραπάνω λόγους, σε πρόσφατη συνάντηση που πραγματοποιήσαμε οι βουλευτές και οι αυτοδιοικητικοί της Δυτικής Μακεδονίας με τον κ. Πρωθυπουργό, υπήρξε η **δέσμευση του ιδίου για τη διεύρυνση στην εφαρμογή της Ρήτρας Δίκαιης Μετάβασης το επόμενο διάστημα από όλα τα υπουργεία.**

Ενδεικτικά, αυτό μπορεί να συμβεί:

- με τη δημιουργία νέων υπηρεσιών,
- με την ανέγερση νέων δομών,
- με την κατασκευή μεταφορικών και ευρυζωνικών δικτύων και τη διάθεση πράσινων συγκοινωνιακών μέσων στις τοπικές κοινωνίες,
- με τη διευκόλυνση της πλήρωσης των κενών θέσεων σε ΟΤΑ και φορείς του Δημοσίου,
- με τη χορήγηση αυξημένων ενισχύσεων σε ΟΤΑ και άλλους οργανισμούς,
- με την στήριξη πληττόμενων κλάδων, όπως της γούνας (λόγω του πολέμου στην Ουκρανία) ή της αγροτικής δραστηριότητας (λόγω της μειωμένης παραγωγής από τη λειψυδρία και την κλιματική αλλαγή),
- με την υλοποίηση προγραμμάτων για την απασχόληση,
- με κίνητρα για την μετεγκατάσταση πολιτών (πρόγραμμα Έβρου),
- με δράσεις υποστήριξης της ρευστότητας εμπορικών καταστημάτων και επιχειρήσεων,
- με τη διοργάνωση φεστιβάλ, συνεδρίων, μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων και δράσεων ενημέρωσης για τις επενδυτικές ευκαιρίες που δημιουργούνται στη Δυτική Μακεδονία,
- με τη συμμετοχή των κατοίκων στις ενεργειακές επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην περιοχή,
- με τη μείωση του ενεργειακού κόστους για τις επιχειρήσεις,
- με την εγκατάσταση αμυντικής βιομηχανίας ή μη κρατικού πανεπιστημίου στην ΠΕ Κοζάνης,

και με κάθε άλλη δράση με αναπτυξιακό ή κοινωνικό αποτύπωμα.

Δεδομένων των παραπάνω και **ιδίως της απόφασης του κ. Πρωθυπουργού για τη διεύρυνση της εφαρμογής της Ρήτρας Δίκαιης Μετάβασης**, που θα επιτρέψει τον ομαλό και επιτυχή αναπτυξιακό και κυρίως κοινωνικά δίκαιο μετασχηματισμό των περιοχών σε απολιγνιτοποίηση, σας ρωτώ:

- Ποιες νομοθετικές πρωτοβουλίες σκοπεύετε να αναλάβετε;
- Ποιες δράσεις και παρεμβάσεις προτίθεστε να υλοποιήσετε;
- Και ποιο το αναμενόμενο αποτύπωμα αυτών, για την αντιστάθμιση των δυσμενών επιπτώσεων της απολιγνιτοποίησης στις περιοχές σε Μετάβαση;

Ο ερωτών
Ευστάθιος Κωνσταντινίδης
Βουλευτής Ν. Κοζάνης